

Arla Foods amba
Advokaterna Olle Rislund och Amir
Mohseni
Bokwall Rislund Advokatbyrå
Funckens Gränd 1
111 27 Stockholm

Återkallelse av beslut i ärende dnr 528/2009 om att godta åtagande – ändring av Arla Foods ambas medlemsstadgar

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket återkallar, med stöd av 3 kap. 4 § 2 st. p. 2 konkurrenslagen (2008:579) (KL), beslutet i ärende dnr 568/2009 att godta Arla Foods ambas frivilliga åtagande enligt 3 kap. 4 § KL.

Ärendet

Bakgrund

Den 31 mars 2010 beslutade Konkurrensverket att godta ett frivilligt åtagande från Arla Foods amba (Arla) i ärende med dnr 568/2009. Konkurrensverkets utredning i ärendet syftade till att undersöka om en leveransplikt i Arlas medlemsstadgar som uppgick till 80 procent av varje medlems produktion av mjölkkråvara begränsade konkurrensen på marknaden för invägning av mjölkkråvara. Inom ramen för utredningen konstaterade Konkurrensverket att exklusiva leveransskyldigheter kan verka avskärmande och utgöra missbruk av dominerande ställning om de har till effekt att förhindra inträde eller expansion för konkurrerande företag. Konkurrensverket tog emellertid inte ställning till om Arlas leveransplikt utgjorde ett missbruk. Efter att ha tagit del av Konkurrensverkets preliminära bedömning inkom Arla med ett frivilligt åtagande i syfte att undanröja de betänkligheter som redovisats.

Konkurrensverket beslutade att enligt 3 kap. 4 § KL godta Arlas frivilliga åtagande (det frivilliga åtagandet) att införa en anmärkning i anslutning till § 6 (1) och § 6 (2) i Arlas medlemsstadgar med följande ordalydelse:

”I Sverige är leveransplikten begränsad till 50 procent till följd av Föreningens åtagande till det svenska Konkurrensverket. Närmare information om hur delleveranser administreras kan erhållas via medlemservice.”

Arla åtog sig även att särskilt orientera om noten till stadgarna på det representantskapsmöte som inföll efter det att Konkurrensverkets beslut i ärendet hade meddelats. Åtagandet förenades med vite om 750 000 kronor. Åtagandet var inte begränsat i tid.

Den 30 september 2015 inkom Arla till Konkurrensverket med information om planerade ändringar i Arlas medlemsstadgar som sedan genomfördes i februari 2016. Stadgeändringarna innebar att Arla bl.a. införde en begränsning om 7 procent av den totala kvotandelen ekologisk mjölkråvara som medlemskollektivet i Sverige under ett år kan leverera till annan än Arla (kvotandel om 7 procent).

Företaget

Arla är en kooperativ förening med säte i Århus (Danmark) som år 2016 ägdes av 11 922 mjölkbönder i Sverige, Danmark, Storbritannien, Tyskland, Nederländerna, Belgien och Luxemburg (varav 2 972 i Sverige).¹ Arla omhändertar medlemmarnas mjölkråvara och bedriver produktion och försäljning av mjölkbaserade produkter.

Konkurrensverkets utredning

Syftet med Konkurrensverkets utredning i detta ärende har varit att ta ställning till om ändringarna i Arlas medlemsstadgar strider mot det frivilliga åtagandet enligt beslutet i ärende med dnr 568/2009 och om det finns grund för att återkalla beslutet om att godta detsamma.

Konkurrensverket har under ärendets gång inhämtat uppgifter från Arla om hur stadgeändringen tillämpas. Arla har bl.a. anfört att beräkningen av om kvotandelen om 7 procent är uppfylld sker när Arla får en ansökan från en medlem om att leverera ekologisk mjölkråvara till någon annan aktör än Arla och att andelen räknas fram genom att räkna om alla gällande sådana leveranser till årsvärden. Om andelen därvid uppgår till 7 procent nekas medlemmen att leverera till annan aktör.

Skäl för beslutet

Rättslig grund

Konkurrensverket har enligt 3 kap. 4 § 1 st. KL möjlighet att godta åtagande från företag som lämnas i samband med att verket utreder om företaget överträder något av förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § KL respektive artiklarna 101 eller 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Bestämmelsen innebär att Konkurrensverket kan välja att inte ingripa om ett företag erbjuder åtagande som är av sådan omfattning att de undanröjer de misstänkta konkurrensproblemen. Så länge beslutet att godta ett åtagande gäller får verket i de

---

¹ Arlas konsoliderade årsredovisning 2016, s. 51.

avseenden som åtagandet omfattar inte meddela ett åläggande enligt 3 kap. 1 eller 3 § KL.

Ett beslut att godta ett åtagande får enligt 3 kap. 4 § 2 st. p. 2 KL återkallas av Konkurrensverket om den som beslutet gäller bryter mot något åtagande som har angetts i beslutet. Om Konkurrensverket återkallar ett beslut att godta ett åtagande, kan verket på nytt ta upp frågan om åläggande enligt 3 kap. 1 eller 3 § KL och ålägga ett företag att upphöra med överträdelser av förbuden i 2 kap. 1 eller 7 § KL respektive artiklarna 101 eller 102 FEUF.

Konkurrensverkets bedömning

Arlas frivilliga åtagande om att begränsa leveransplikten till 50 procent innebär att Arlas medlemmar i Sverige är skyldiga att leverera minst 50 procent av sin produktion av mjölkråvara till Arla samtidigt som varje enskild medlem i Sverige har rätt att leverera upp till 50 procent av sin produktion av mjölkråvara till annan aktör än Arla. Denna rätt gäller både de medlemmar som producerar konventionell mjölkråvara och de som producerar ekologisk mjölkråvara.

Genom att ändra medlemsstadgarna och införa en begränsning om 7 procent av den totala kvotandelen ekologisk mjölkråvara som medlemskollektivet i Sverige under ett år kan leverera till annan än Arla, begränsas rätten för enskilda medlemmar att leverera upp till 50 procent av sin produktion av ekologisk mjölkråvara till annan än Arla redan när kvotandelen om 7 procent är uppnådd.

Mot denna bakgrund finner Konkurrensverket att en kvotandel om 7 procent avseende ekologisk mjölkråvara strider mot det frivilliga åtagande som godtogts i beslutet i ärende med dnr 568/2009.

Konkurrensverket har i ett annat ärende utrett om dessa stadgeändringar utgör ett missbruk av dominerande ställning i strid med 2 kap. 7 § KL respektive artikel 102 FEUF (se dnr 630/2015). Vid rådande marknadsförhållanden har emellertid Konkurrensverket beslutat att inte prioritera en fortsatt utredning.

Konkurrensverket utesluter dock inte att det framöver kan uppstå skäl att utreda och ingripa mot Arlas regler gällande leveransplikt.

Slutsats

Med hänsyn till vad som har framkommit anser Konkurrensverket att Arla genom införandet av en kvotandel om 7 procent avseende ekologisk mjölk bryter mot åtagandet som har angetts i beslutet i ärende med dnr 568/2009. Därmed saknas skäl för att Arla fortsättningsvis ska omfattas av det skydd mot ålägganden som följer av 3 kap. 4 § 1 st. tredje meningen KL. För att Konkurrensverket i framtiden ska vara oförhindrat att på nytt pröva frågan om Arlas leveransplikt strider mot KL samt vidta åtgärder återkallas beslutet om att godta åtagandet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan enligt 7 kap. 1 § p. 3 KL överklagas hos Patent- och marknadsdomstolen. Överklagande ska göras skriftligen. Skrivelsen ska ges in till Konkurrensverket, 103 85 Stockholm, inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som begärs.

Detta beslut har fattats av tf. generaldirektören. Föredragande har varit konkurrensrådet Staffan Martinsson.

Karin Lunning

Staffan Martinsson

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.